

สังคายนาครั้งที่ ๒

กระทำที่วาฬิการาม เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ประเทศอินเดีย พระยสกาถนชกบุตร เป็นผู้ชักชวนพระเถระที่เป็นใหญ่ร่วมมือในการนี้ ที่ปรากฏชื่อมี ๘ รูป คือ ๑ พระสัพพกามี ๒ พระสาฬหะ ๓ พระขุชชโสภิตะ ๔ พระวาสภคามิกะ ทั้ง ๔ รูปนี้เป็นภิกษุชาวปาจันกะ (มีสำนักอยู่ทางทิศตะวันตก) ๕ พระเววตะ ๖ พระสัมภุตตะสาณวาสี ๗ พระยสสะ กากถนชกบุตร และ ๘ พระสุมนะ ทั้ง ๔ รูปนี้เป็นชาวเมืองปาฐา ในการนี้พระเววตะเป็นผู้ถาม พระสัพพกามีเป็นผู้ตอบปัญหาทางวินัยที่เกิดขึ้น มีพระสงฆ์ประชุมกัน ๗๐๐ รูป กระทำอยู่ ๘ เดือนจึงแล้วเสร็จ สังคายนาครั้งนี้กระทำภายหลังที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานได้ ๑๐๐ ปี ข้อปรารภในการทำสังคายนาครั้งนี้ ก็คือพระยสกาถนชกบุตร ปรารภข้อปฏิบัติย่อหย่อน ๑๐ ประการ ทางพระวินัยของพวกภิกษุวัชชีบุตร เช่นถือว่า ควรเก็บเกลือไว้ในแขนง (เขาสัตว์) เพื่อเอาไว้ฉันได้ ตะวันชายเกินเที่ยงไปแล้ว ๒ นิ้วควรฉันอาหารได้ ควรรับเงินทองได้ เป็นต้น พระยสกาถนชกบุตรจึงชักชวนพระเถระต่างๆ ให้ช่วยกันวินิจฉัยแก้ความผิดครั้งนี้

รายละเอียดแห่งการสังคายนาครั้งนี้ ปรากฏในวินัยปิฎก เล่ม ๗ หน้า ๓๙๖ เป็นต้นไป แต่ไม่ได้กล่าวถึงการจัดระเบียบพระไตรปิฎก คงกล่าวเฉพาะการชำระข้อถ้อยผิด ๑๐ ประการของภิกษุพวกวัชชีบุตร ทั้งไม่ได้บอกว่าทำสังคายนาอยู่นานเท่าไร ในอรรถกถากล่าวว่าทำอยู่ ๘ เดือนจึงสำเร็จ